

Ohjausryhmä - Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 tiekarttatyö

Aika: Tiistai 21.12.2021 klo 9:00–10:22

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat: Osallistujaluettelo liitteenä

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Leila Lindell avasi kokouksen. Lindell kertoi, että maakuntahallitus asetti ohjausryhmän hiilineutraaliuden tiekartan laatimista varten kokouksessaan 11.11.2021.

Lindell toivotti kaikki tervetulleiksi ohjausryhmän työskentelyyn.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

3. Järjestäytyminen ja esittäytymiset

Kokouksen osallistujat esittäytyivät liitteenä olevan osallistujalistan mukaisesti. Paikalla oli 17 jäsentä ja kolme varajäsentä. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Leila Lindell, varapuheenjohtajana Ulla Patronen, esittelijänä Suvi Bayr ja sihteerinä Veera Muhonen.

Osallistujien esittäytymisissä korostui tyytyväisyys ohjausryhmän perustamiseen. Osallistujat kommentoivat olevansa mielenkiinnolla mukana tulevassa tiekarttatyössä. Aihepiiri on monille tuttu ja mukana on asiantuntijoita monilta eri sektoreilta.

Maakuntajohtaja Pekka Hokkanen pohjusti ohjausryhmän työtä kertomalla lyhyesti Keski-Suomen vasta julkaistusta, uudesta strategiasta, jossa hiilineutraalius on yksi isoista teemoista.

4. Työn tausta ja tavoitteet

Suvi Bayr esitteli tiekarttatyön taustoja ja tavoitteita. Esitys liitteenä.

Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 - työn taustalla on Keski-Suomen strategia. Ohjausryhmän tavoitteena on tunnistaa ne asiat ja kokonaisuudet, joilla hiilineutraalius saavutetaan. Ohjausryhmä laatii kokonaiskestävyyden periaatteisiin nojaavan tiekartan, joka sisältää myös lähivuosien nopeat toimenpiteet.

5. Tilannekatsaus Keski-Suomen ilmastopäästöihin ja työn keskeiset rajaukset

Suvi Bayr esitteli ilmastopäästöjen tilannetta Keski-Suomen osalta, sekä tiekarttatyön keskeisiä rajauksia. Esitys liitteenä.

Ohjausryhmän käsiteltävänä on hyvin laaja kokonaisuus ja sitä on tarve rajata jollain tapaa. Ohjausryhmässä tullaan keskittymään HINKU-laskennan alaisiin päästöihin, sillä niihin voidaan vaikuttaa parhaiten. Tiekarttatyön kautta tavoitteena on 80 prosentin

päästövähennys vuosien 2007–2030 aikana.

Ohjausryhmän työskentelyn ensimmäisessä vaiheessa tehdään suunnitelma HINKU-rajauksen mukaisten päästöjen vähentämiseen, sekä seurataan päästökauppasektoria. Ensimmäisessä kokouksessa esiteltiin tiekarttatyön yleisiä lähtökohtia. Seuraavissa kokouksissa keskitytään teemoittain eri osa-alueisiin, jotka ovat:

- energia
- liikkuminen
- maatalous ja metsät
- elinkeinoelämä
- yksilö ja yhteisö

Aiheesta heräsi keskustelua ja kiiteltiin esittelijä Suvi Bayria hyvästä taustamateriaalista. Pekka Vuorinen toi esiin tietämyksensä Taksonomia-asetuksesta ja todettiin, että voisi olla tarkoituksen mukaista käsitellä aihetta ohjausryhmässä.

Keskustelussa tuotiin esiin kaukolämmön vaikuttavuus päästövähennyksissä; voitaisiin saada muutosta aikaan nopeasti. Kommentteja tuli myös liittyen ohjausryhmässä läpikäytäviin teemoihin. Toisaalta toivottaisiin keskittyttävän niihin teemoihin, joilla on suuri vaikuttavuus päästöjen vähenemiseen. Toisaalta myös pienemmän vaikuttavuuden teemat ovat tärkeitä. Keskustelun lopuksi puheenjohtaja totesi teemat yhteisesti hyväksytyiksi.

6. Ohjausryhmän jäsenten odotukset

Ohjausryhmän jäsenet nostivat esiin edellisen kohdan keskustelun siitä, että isosti ja nopeasti päästöjen vähenemiseen vaikuttaviin asioihin olisi tartuttava, jotta saadaan ihmiset innostumaan ja sitoutumaan. Kuitenkin myös pienillä asioilla on vaikutusta ja innovatiivisuus on tärkeää.

Tiekarttatyön ensimmäisessä vaiheessa tehdään suunnitelma HINKU-rajauksen mukaisten päästöjen vähentämiseen. Kokouksen osallistujat toivat esiin sen, että laskelmat maankäyttösektorin päästöistä olisi hyvä saada mukaan, sillä niillä voi olla iso vaikutus tiekarttatyöhön. Kommentteja saatiin myös luontohaittojen mahdollisesta huomioimisesta tiekarttatyössä. Myös biodiversiteetin tärkeys huomioitiin keskustelussa. Päästövähennysten tavoite on 80 %, mutta on myös tärkeää ottaa huomioon loput 20 %.

Puheenvuoroissa tuotiin esiin huoli ilmastotoimien kustannuksista ja kireästä aikataulusta. Keskustelussa tunnistettiin laajasti kustannustietoisuuden tarve, mutta toisaalta myös se, mitä kustannuksia syntyy, jos nopeasti muuttuvaa lainsäädäntöä ei huomioida ja mitään ei tehdä. Ohjausryhmän tavoite todettiin kunnianhimoiseksi.

7. Tiekarttatyön suunnitelma ja ohjausryhmän toimintatavat

Suvi Bayr esitteli tiekarttatyön suunnitelmaa, esitys liitteenä.

Ohjausryhmän tiekarttatyössä edetään aikaisemmin todettujen teemojen mukaisesti. Keskeisille sidosryhmille järjestetään teemakohtaisia työpajoja. On erittäin tärkeää saada eri sidosryhmät tiekarttatyöhön mukaan ja siksi tietoa vietävä useille foorumeille. Viestintä

KESKI-SUOMEN LIITTO

on oleellista näkyvyyden ja sitoutumisen kannalta. Nettisivuilla on mahdollista kommentoida tiekarttatyötä ja myös ohjausryhmän jäsenten oma viestintä aiheesta on toivottavaa.

Maatalous ja metsät – teema siirretään toukokuulta aikaisempaan ajankohtaan aikataulullisten haasteiden vuoksi.

8. Muut asiat

Ei muita esiin nousseita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 20.1.2022 klo 9–11, teemana 1. Energia.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:22.

LIITTEET

Osallistujaluettelo

Hiilineutraali Keski-Suomi, ohjausryhmän 1. kokous PowerPoint-esitys

Muistion vakuudeksi

Veera Muhonen

OSALLISTUJAT 21.12.2021

Jäsen		Varajäsen		Sektori	Organisaatio
Noora Luoma	(x)	Niko Toivanen	()	Kauppa ja teollisuus	Keskimaa
Jenni Sorvoja	(x)	Tuula Laitinen	()	Kauppa ja teollisuus	Valmet
Lauri Jaatinen	(x)	Tomi Ahonen	()	Maatalous	MTK
Pekka Äänismaa	(x)	Veli-Matti Lähteenmäki	()	Metsätalous	Metsäkeskus
Ulla Helimo	(x)	Stefan Baumeister	()	TKI ja osaaminen	JYU.Wisdom
Timo Louhivaara	()	Viivi Sakkara	(x)	Liikenne	Keski-Suomen kauppakamarin liikenne- ja aluerakenne valiokunta
Alex Schreckenbach	(x)	Tiina Mikkola	()	Energia	ALVA
Pekka Vuorinen	(x)	-	()	Maankäyttö ja rakentaminen	Rakennusteollisuus
Hannu Mähönen	(x)	Virpi Ruotsalainen	()		Kiinteistöliitto
Minna Pusa	(x)	Mika Kelder	()	Kuluttajat	Keski-Suomen kuluttajat
Minna Kankainen	(x)	Heta Kopra	()	Kansalaisyhteiskunta	JAPA
Ahti Ruoppila	(x)	Pasi Hokkanen/Tuula Pelttonen	()	Palkansaajajärjestöt	Akava, SAK, STTK
Helena Vuopionperä-Kovanen	(x)	Mikko Latvala	()	Kunnat	Kunnanjohtajat
Jukka Lehtinen	(x)	Pirkko Melville	()	Valtion viranomaiset	ELY-keskus
Leila Lindell (pj.)	(x)	Riitta Pirttiniemi	()	Poliittiset päättäjät	Maakuntahallitus
Ulla Patronen (vara pj.)	(x)	Mervi Hovikoski	()		
Caius Forsberg	()	Matti Leino	(x)		
Lea-Elina Nikkilä	(x)	Leena Lyytinen	()		
Harri Oksanen	()	Joni Parkkonen	(x)		
Pekka Hokkanen	(x)	Pirjo Peräaho	()		Keski-Suomen liitto
Koponen Hannu	(x)				
Pakarinen Outi	(x)				
Huotari Enni	(x)				
Suvi Bayr	(x)	esittelijä			
Veera Muhonen	(x)	sihteeri			

x = paikalla

KESKI-SUOMEN LIITTO

Hiilineutraali Keski-Suomi

Ohjausryhmän 1. kokous 21.12.2021

1. Kokouksen avaus

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista

1. Kokouksen avaus
2. Esityslistan hyväksyminen
3. Järjestäytyminen ja esittäytymiset
4. Työn tausta ja tavoitteet
5. Tilannekatsaus Keski-Suomen ilmastopäästöihin ja työn keskeiset rajaukset
6. Ohjausryhmän jäsenten odotukset
7. Tiekarttatyön suunnitelma ja ohjausryhmän toimintatavat
8. Muut asiat
9. Seuraava kokous
10. Kokouksen päättäminen

3. Järjestäytyminen ja esittäytymiset

- Tervetuloa mukaan!
- Maakuntahallitus asetti ohjausryhmän 11.11.2021
- Puheenjohtajana maakuntahallituksen jäsen Leila Lindell ja varapuheenjohtajana maakuntahallituksen jäsen Ulla Patronen
- Esittelijänä Suvi Bayr ja sihteerinä Veera Muhonen

Sektori	Organisaatio	Jäsen	Varajäsen
Kauppa ja teollisuus	Keskimaa	Noora Luoma	Niko Toivanen
	Valmet	Tuula Laitinen*	Ohjausryhmän alkuvaiheessa
Maatalous	MTK	Lauri Jaatinen	Tomi Ahonen
Metsätalous	Metsäkeskus	Pekka Äänismaa	Veli-Matti Lähteenmäki (1.12.21 alkaen)
TKI ja osaaminen	JYU.Wisdom	Ulla Helimo	Stefan Baumeister
Liikenne	Keski-Suomen kauppakamarin liikenne- ja aluerakenne valiokunta	Timo Louhivaara	Viivi Sakkara
Energia	Alva	Alex Schreckenbach	Tiina Mikkola
Maankäyttö ja rakentaminen	Rakennusteollisuus	Pekka Vuorinen	-
	Kiinteistöliitto	Hannu Mähönen	Virpi Ruotsalainen
Kuluttajat	Keski-Suomen kuluttajat	Minna Pusa	Mika Klander
Kansalaisyhteiskunta	JAPA	Minna Kankainen	Heta Kopra
Palkansaajajärjestöt	Akava, SAK, STTK	Ahti Ruoppila	Pasi Hokkanen/Tuula Peltonen
Kunnat	Kunnanjohtajat	Helena Vuopionperä-Kovanen	Mikko Latvala
Valtion viranomaiset	ELY-keskus	Jukka Lehtinen	Pirkko Melville
Poliittiset päättäjät	Maakuntahallitus	Leila Lindell (pj)	Riitta Pirttiniemi
		Ulla Patronen (vara pj)	Mervi Hovikoski
		Caius Forsberg	Matti Leino
		Lea-Elina Nikkilä	Leena Lyytinen
		Harri Oksanen	Joni Parkkonen
Valmistelu	Keski-Suomen liitto	Pekka Hokkanen	Pirjo Peräaho

4. Työn tausta ja tavoitteet

Kestävän maailman kasvattaja

Kuinka pidämme huolta ilmastosta ja luonnosta > 2025

Saavutamme hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä

Teemme kokonaiskestävyyden periaatteisiin nojaavaan tiekartan yhdessä asukkaiden, kuntien, yritysten ja tieteentekijöiden kanssa.

Vähennämme energiatuotannossa ja liikenteessä öljyn ja turpeen käyttöä nopeasti.

Huolehdimme, että turvetuotannon vähenemisestä johtuvat taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset haittavaikutukset ovat mahdollisimman pienet.

Kehitämme ja investoimme polttoon perustumattomiin teknologioihin, kuten tuulivoimaan, aurinkovoimaan, maaperän lämpöön ja hukkalämpöjen hyödyntämiseen.

Kasvatamme hiilen sidontaa sekä hiiliidioksidin talteenottoa ja hyötykäyttöä.

Vauhditamme kiertotaloutta

Parannamme materiaalien tehokasta ja kestävä käyttöä niin, että ne ovat kierrossa pitkään ja turvallisesti.

Kehitämme biokaasun tuotantoa ja markkinoita muun muassa bussiliikenteen, raskaan liikenteen ja työkalujen tarpeisiin.

Rakennamme ruokajärjestelmää, joka vaalii lähituotantoa, viljelykasvien monipuolisuutta ja sivuvirtojen hyötykäyttöä.

Hillitsemme kulutusta edistämällä tuotteiden jakamista, vuokraamista, korjaamista ja kierrättämistä.

Suojelemme luontomme monimuotoisuutta

Pysäytämme luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen vuoteen 2030 mennessä.

Edistämme luonnon monimuotoisuuden palauttamista tunnistamalla tärkeät alueet ja huomioimalla ne maankäytössä.

Tuomme metsien ja vesien monimuotoisuustiedon kaikkien käyttöön ja päätöksenteon tueksi.

Lisäämme luonnon monimuotoisuutta metsienhoidossa siten, että metsien käyttö on kestävä.

Parannamme pinta- ja pohjavesien tilaa.

Rakennamme metsiemme ja vesiemme puhtaudesta ja monimuotoisuudesta vetovoimatekijän.

Strategia

<https://strategia.keskisuomi.fi/>

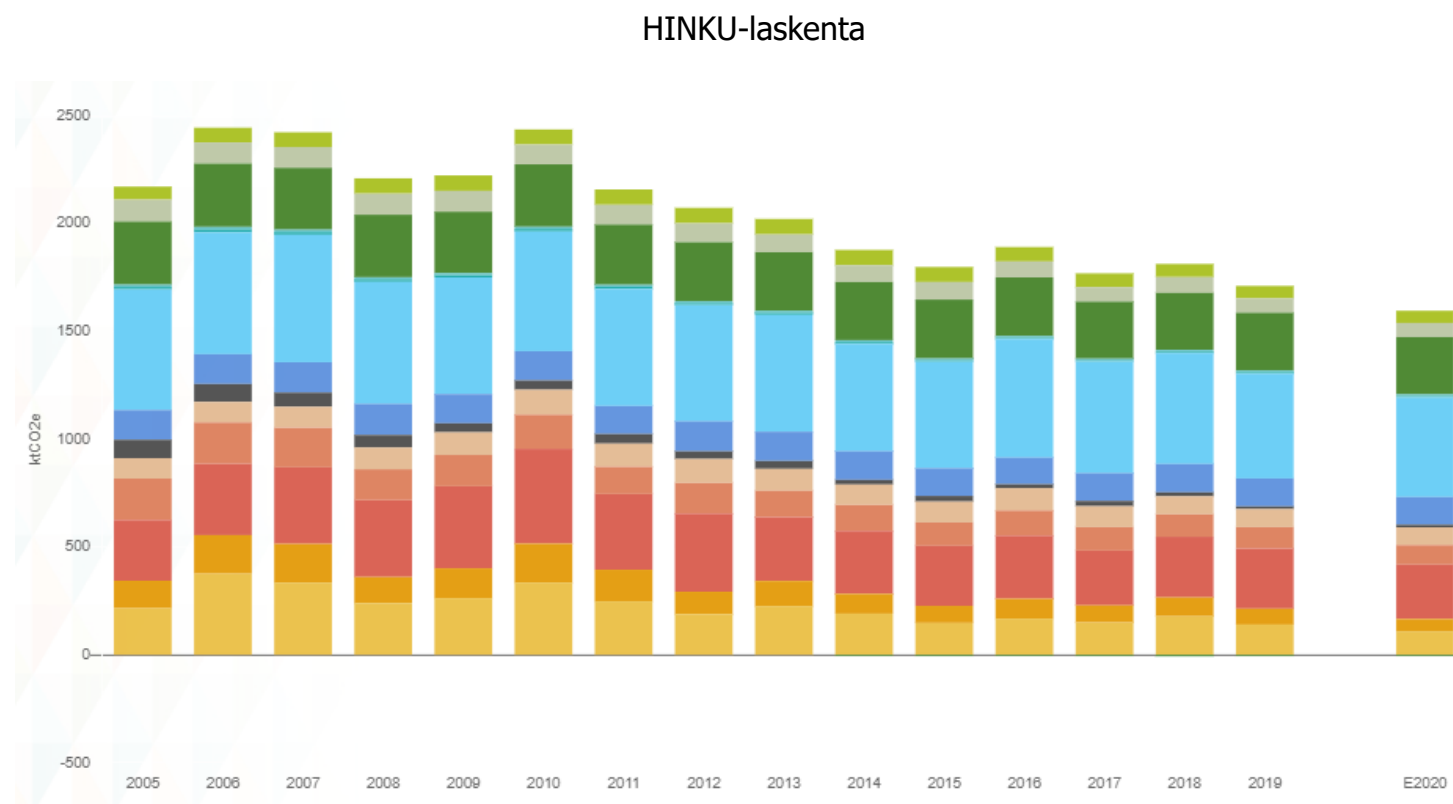
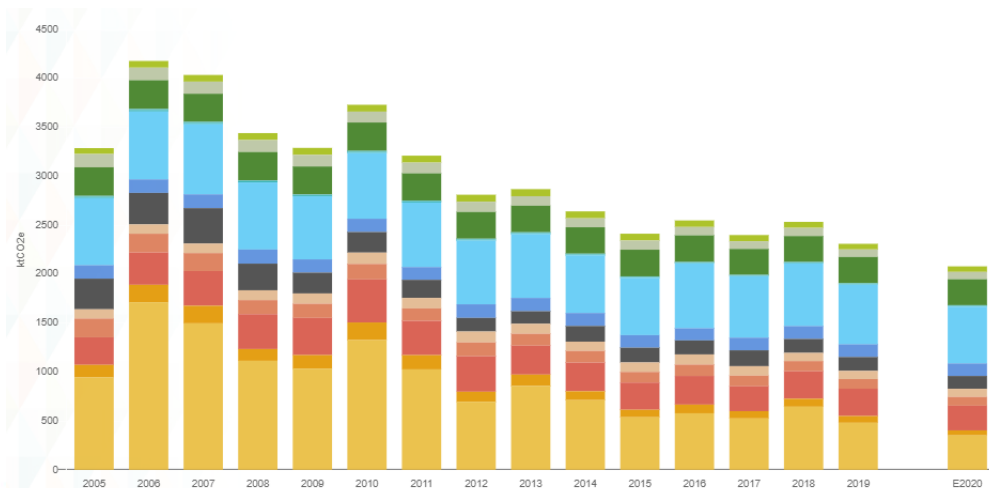
- Ohjausryhmän työskentelyn tavoitteena on:
 - tunnistaa tärkeimmät asiat ja kokonaisuudet hiilineutraalin maakunnan saavuttamisen kannalta
 - auttaa Keski-Suomen yrityksiä, kuntia ja muita yhteisöjä siirtymään kohti hiilineutraalia toimintaa
 - innostaa yhteisöt tarttumaan toimenpiteisiin yhteisen tiekartan pohjalta
- Ohjausryhmän tehtävänä on:
 - laatia kokonaiskestävyyden periaatteisiin nojaava Keski-Suomen hiilineutraaliuden tiekartta kohti vuotta 2035 sisältäen myös lähivuosien nopeat toimenpiteet
 - koota ja viestiä tutkimukseen perustuvaa tietoa maakunta- ja paikallistason päätöksenteon tueksi
 - auttaa ohjaamaan rahoitusta ja yhteistyötä parhaimman vaikuttavuuden toimenpiteisiin

5. Tilannekatsaus Keski-Suomen ilmastopäästöihin ja työn keskeiset rajaukset

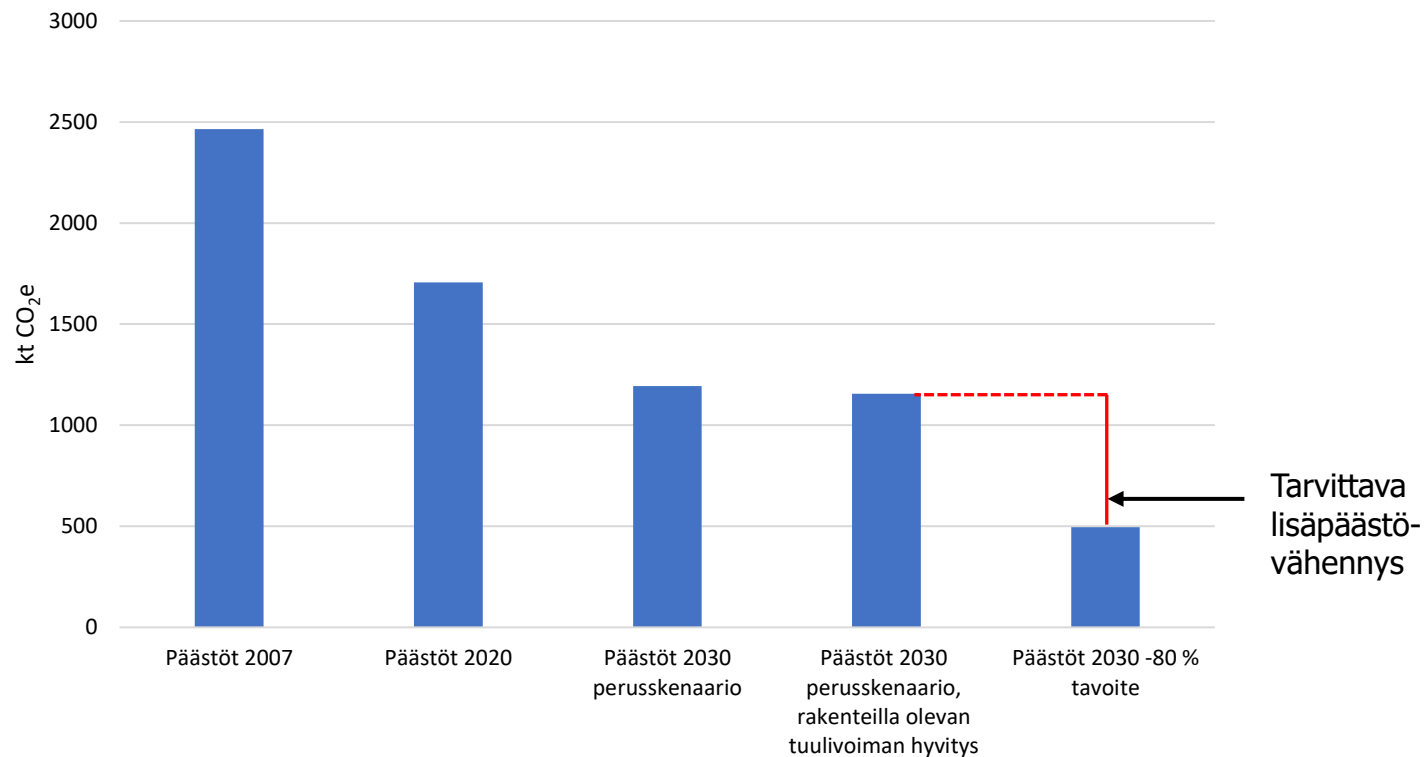
Keski-Suomen KHK-päästöjen kehitys

- Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 tavoite: - 80 % päästö-
vähennys 2007 -> 2030
- Päästöt HINKU-
laskennan mukaan
- Perusskenaarion
lähde:
<https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>

KHK-päästöskenaario

Hiilineutraaliuden määrittely

- Hiilineutraali = Päästöjä tuotetaan korkeintaan yhtä paljon kuin pystytään sitomaan hiilinieluihin
- Hiilinielu: Prosessi, toiminta tai mekanismi, joka sitoo kasvihuonekaasuja ilmakehästä. Myös sellaista hiilen varastoa, johon kertyy enemmän hiiltä kuin siitä vapautuu ilmakehään tai siirtyy toiseen varastoon, voidaan kutsua nieluksi. (<https://www.stat.fi/til/khki/kas.html>)
- Hiilinielujen pysyvyys - esimerkiksi metsäpalo tai hakkuu vapauttaa hiilidioksidin ilmakehään
-> Päästöjen vähentäminen on tärkeää
- Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 tavoite:
 - -80 % päästövähennystavoite 2007 -> 2030
 - HINKU-tavoite & yleinen kuntien ja maakuntien hiilineutraaliustiekarttojen tavoite

Käytettävien KHK-päästötietojen lähteet

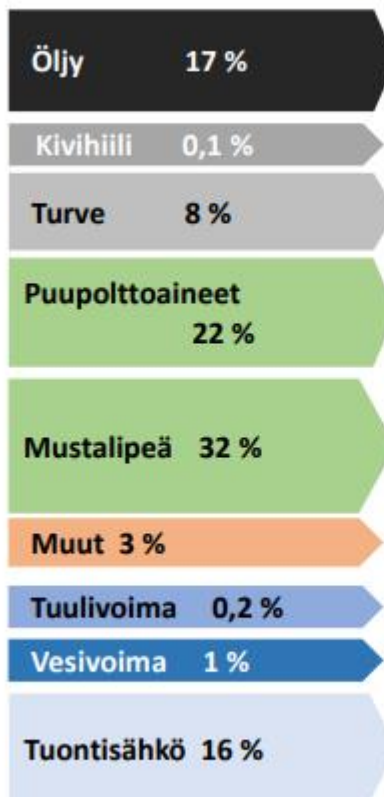
SYKE:n päästötietokanta kaikille kunnille ja maakunnille

- Vertailukelpoinen
- Päivitetään vuosittain
- Käyttö- (pääasiassa tuotanto-) perusteinen laskenta
- Perustuu pääosin todellisiin, osin laskennallisiin (keskiarvoisiin) päästöihin
- <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>

Tukena Keski-Suomen energiatase

- Benet laskenut
- Viimeisin vuodelta 2019

Keski-Suomen energiatase 2019

Teollisuus 58 %

- Sähkö 32 %
- Prosessilämpö 68 %

Rakennusten lämmitys 22 %

- Kaukolämpö 49 %
- Puu 14 %
- Öljy 17 %
- Sähkö 17 %
- Lämpöpumput 3 %

Muu sähkönkulutus 6 %

- Asuminen ja maatalous 59 %
- Palvelut ja rakentaminen 41 %

Tieliikenne 14 %

- Bensiini 29 %
- Diesel 57 %
- Biopolttoaineet 13 %

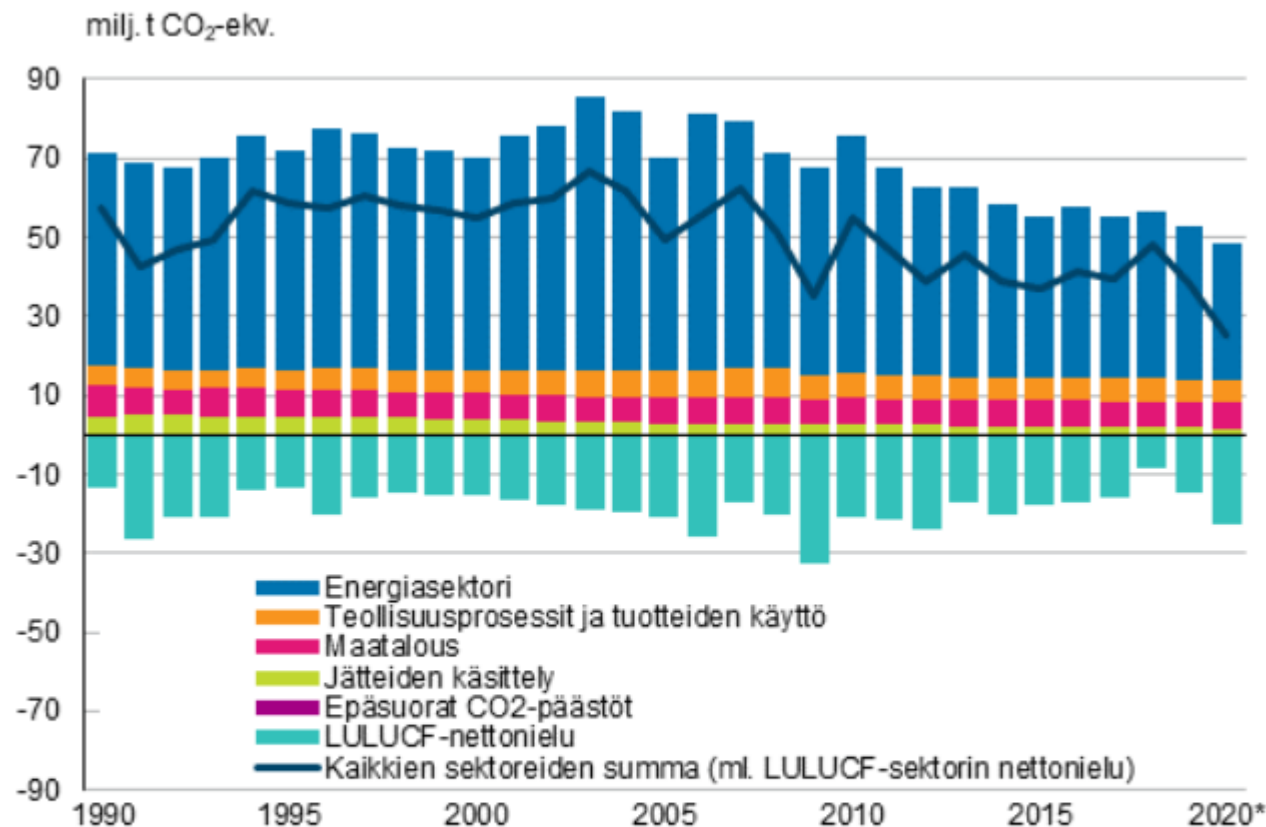
Yhteensä 21,9 TWh

* Alueen energiantuotannon häviöt (yht. 1,8 TWh) on ja kulutuskohteille niiden kulutusten mukaisissa suhteissa

KHK-päästöjen kokonaisuus

- EU:ssa päästöjä säännellään kolmella eri sektorilla
 - Päästökauppa-sektori
 - Taakanjakosektori
 - Maankäyttösektori (LULUCF)

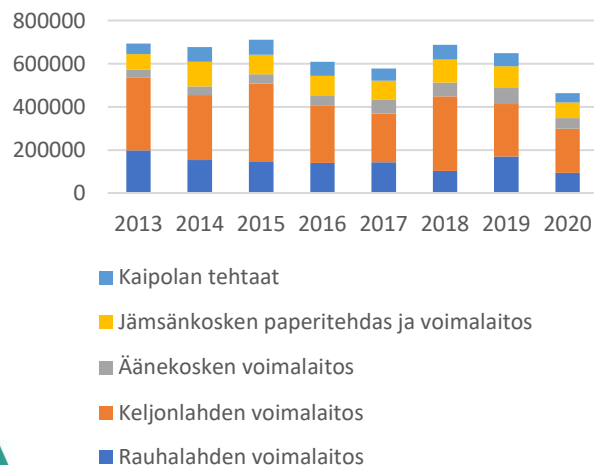
LULUCF tarkoittaa maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektoria. Tämän sektorin viimeisimpien vuosien luvut tarkentuvat jatkossa lähtöaineiston päivitysten myötä (mm. puusto, pinta-ala).

* Pikaennakkotieto

KHK-päästöt

Suurimmat
päästökauppalaitokset - Keski-
Suomi 2013-2020

PÄÄSTÖKAUPAN ALAISET PÄÄSTÖT

Kaikki sähkönkulutus sekä kaukolämmön ja teollisuuden päästökauppaan kuuluvien laitosten polttoaineiden käytön päästöt. Ei sisällä teollisuuden prosessipäästöjä, kotimaan lentoliikennettä, eikä päästökompensaatioita.

Säätely EU tasolla,
päästökaupan kautta

KHK-päästöt

TAAKANJAKOSEKTORIN KAIKKI PÄÄSTÖT

Suomen kasvihuonekaasuinventaarion mukaiset, taakanjakosektorille kuuluvat päästöt: liikenne, öljylämmitys, muu lämmitys, päästökaupan ulkopuoliset kaukolämpö- ja teollisuuslaitokset, työkoneet, maatalous, jätteiden käsittely ja F-kaasut. Ei sisällä päästökompensaatioita.

Säätely kansallisella
tasolla, kansallisten
päästösten kautta

KAIKKI PÄÄSTÖT

Kaikki Suomen kasvihuonekaasuinventaarion päästöt lukuun ottamatta teollisuuden prosessipäästöjä, kotimaan lentoliikennettä, jäänmurtaajia ja maankäyttösektoria. Hinkulaskennasta poiketen mukana ovat kaikki teollisuuden päästöt ja läpiajoliikenne. Ei sisällä päästökompensaatioita.

KHK-päästöt

HINKU-LASKENTA

Kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli. Ei sisällä päästökauppaan kuuluvien teollisuuslaitosten polttoaineiden käyttöä, teollisuuden sähkönkulutusta, teollisuuden jätteiden käsittelyn päästöjä eikä kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikennettä. Alueella tuotetusta tuulisähköstä lasketaan kunnalle päästökompensatio vuosittaisen sähkön päästökertoimen mukaisesti.

Kehitetty kuvaamaan päästöjä, joihin alueella voidaan vaikuttaa.

	Päästöt 2019 (kt CO ₂ e)		Päästöt 2019 (kt CO ₂ e)
Kokonaispäästöt	2309,4	Taakanjako- sektori	1405,5
		Päästökauppa sektori	903,8
HINKU-laskenta	1706,1		

Tiekarttatyön vaiheet

Vaihe 1, 11/2021-9/2022

- HINKU-rajauksen mukaisten päästöjen vähentämisen suunnitelma
- Päästökaupasektorin seuranta

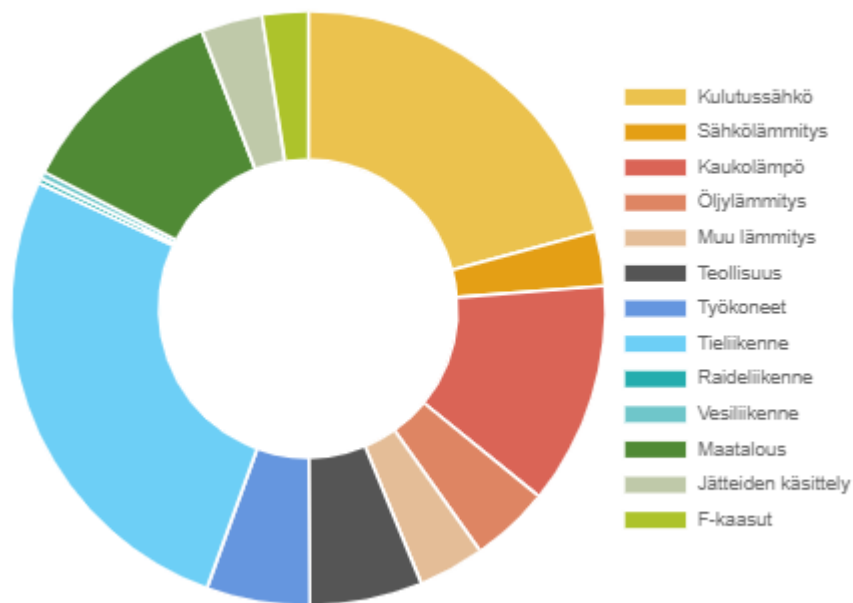
Myöhempiä täydennyksiä

- Maankäyttösektorin päästökokonaisuus (LULUCF, päästöt ja nielut)
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- Seuranta ja täydennykset
- ?

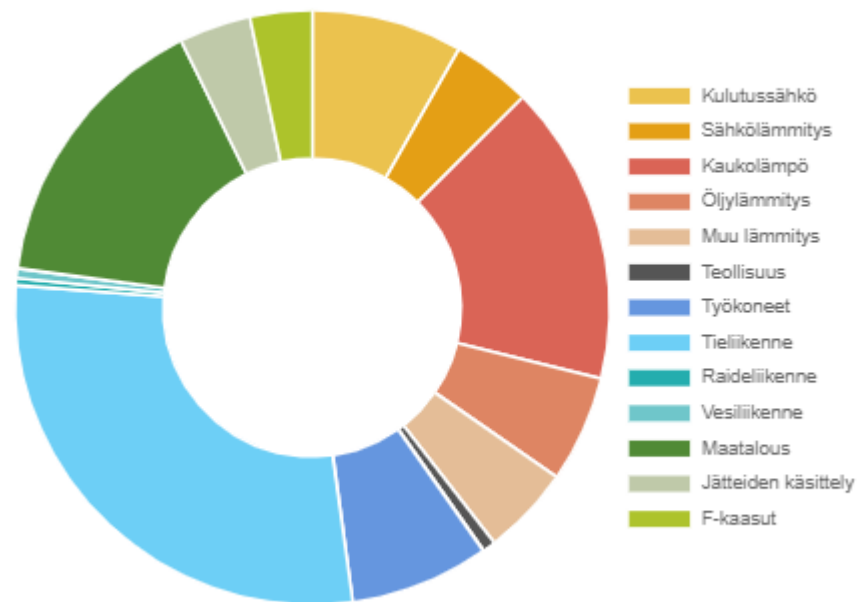
Keski-Suomen KHK-päästöjen jakauma sektoreittain

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2019 — KESKI-SUOMI

Kokonaispäästöt

PÄÄSTÖJEN JAKAUMA 2019 — KESKI-SUOMI

HINKU-laskenta

Teemaehdotukset

1. Energia

- Energiatehokkuus
- Fossiilisista uusiutuviin
- Lämpö ja sähkö

2. Liikkuminen

- Käyttövoimat
- Liikkumisen tavat
- Yhdyskuntarakenne
- Liikkumisen tarve

3. Maatalous ja metsät

- Ruoantuotanto
- Viljelymenetelmät
- Hiilensidonta

4. Elinkeinoelämä

- Materiaalit
- Hiilikädenjälki
- Kiertotalous

5. Yksilö ja yhteisö

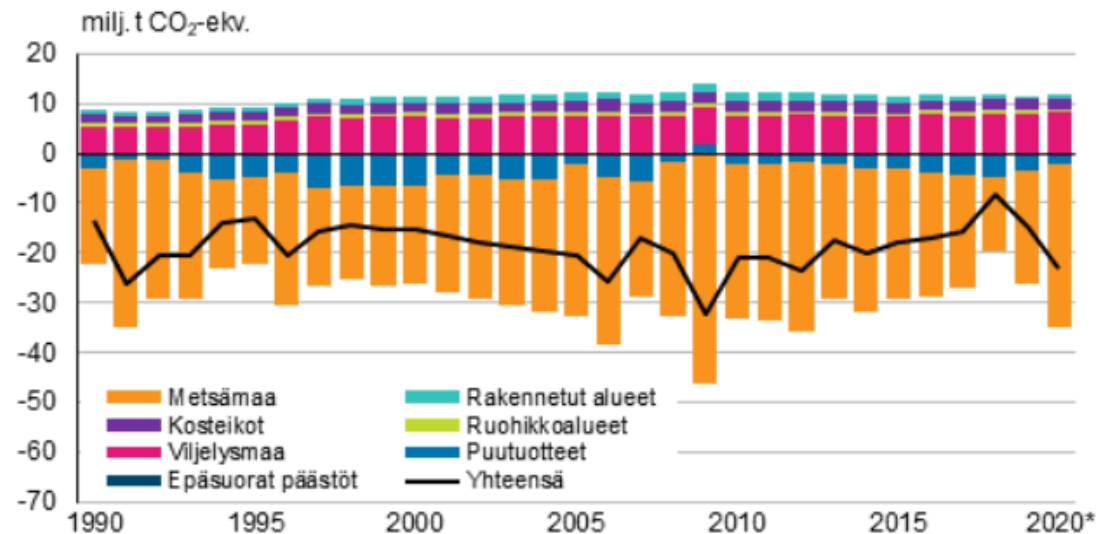
- Osaaminen
- Päätöksenteko
- Kulutus

Maankäyttösektorin päästöt (LULUCF)

- Keski-Suomen metsien hiilivarastoista ja hiilinieluista on arvio
- Muun maankäytön hiilivarastoista ja hiilinieluista ei ole arviota maakunta/kuntatasolla
- Maankäyttösektorin päästöistä ei ole arviota maakunta/kuntatasolla
- Tarvitaan laskenta maankäyttösektorin päästöistä sekä hiilinieluista ja -varastoista
 - Laskenta teetetään ostopalveluna

Kuvio 3. Maankäyttöluokittaiset päästöjen ja poistumien summat maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektorilla 1990–2020 (positiivinen tarkoittaa nettopäästöä ja negatiivinen nettopoistumaa). LULUCF-sektorin päästöjen ja poistumien summa on merkitty mustalla viivalla. Viimeisimpien vuosien luvut tarkentuvat jatkossa uuden tiedon saannin myötä (mm. puustosta ja pinta-aloista)

*Pikaennakkotieto

Kuvassa on esitetty päästöjen ja poistumien summa eri maankäyttöluokille ja puutuotevarastolle (nettopäästö tai nettonielu). LULUCF-sektorin viimeisimpien vuosien luvut tarkentuvat jatkossa lähtöaineiston päivitysten myötä (mm. puusto, pinta-alat).

Yhteenvedo tiekarttatyön lähtökohdista ja rajauksista

- Hiilineutraaliuden määritelmä: -80 % päästövähennys 2007 -> 2030 (HINKU-päästöt)
- Käytettävä päästödata: SYKE:n päästödata ja tukena Keski-Suomen energiatase
- Tiekarttatyö etenee vaiheittain, 1. vaiheessa keskitytään HINKU-rajauksen mukaisiin päästöihin ja lisäksi seurataan päästökauppasektoria
- Päästöjen ja toimialojen rajausta: Tavoite koskee HINKU-päästöjä, mutta niiden ohella seurataan kokonaispäästöjä
- Teemat: Energia, Liikkuminen, Elinkeinoelämä, Maatalous ja metsät sekä Yksilö ja yhteisö

6. Ohjausryhmän odotukset työlle

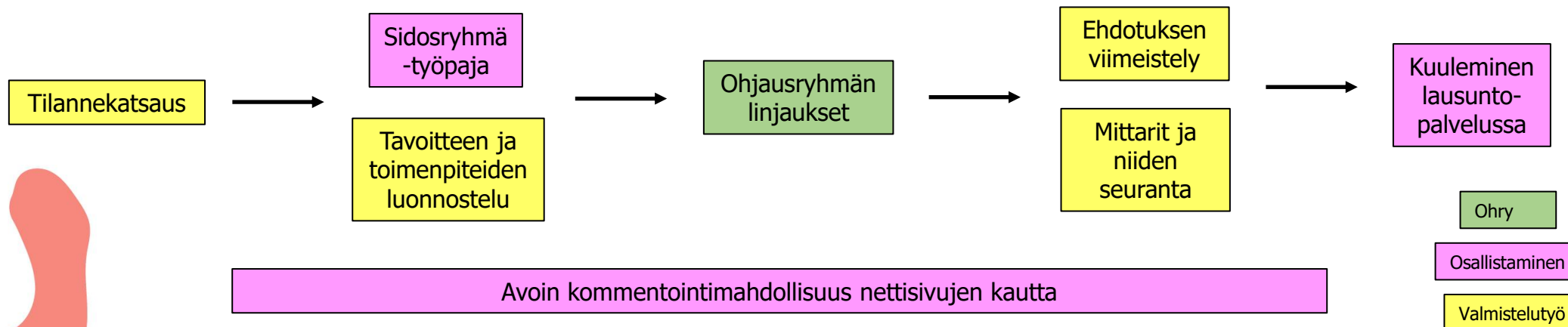

7. Tiekarttatyön suunnitelma ja ohjausryhmän toimintatavat

7. Tiekarttatyön suunnitelma

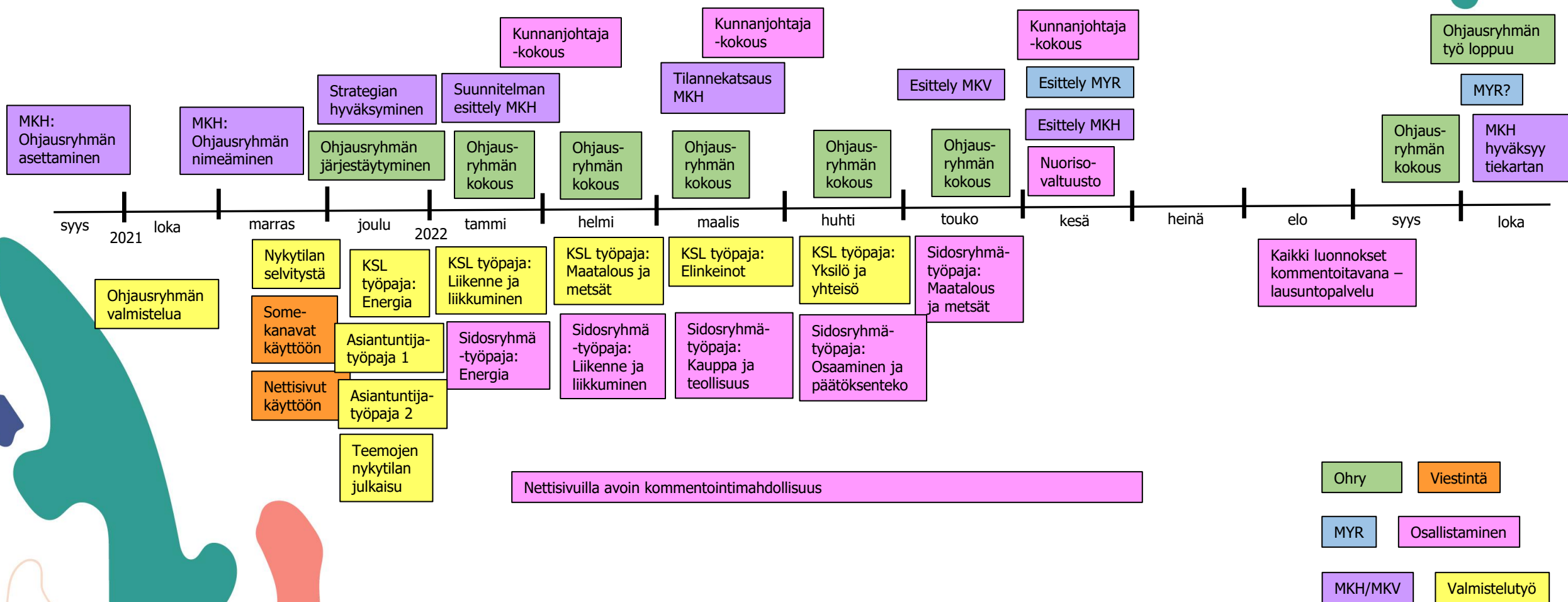
- Työn etenemistä seuraa ja ohjaa ohjausryhmä
- Keskeisille sidosryhmille järjestetään teemakohtaiset työpajat
- Työn etenemistä voi seurata ja palautetta antaa nettisivuilla
- Tiekartta tulee avoimesti kommentoitavaksi lausuntopalveluun kesällä
- Työn etenemistä esitellään maakuntahallitukselle ja –valtuustolle, kunnanjohtajille, maakunnan yhteistyöryhmälle ym. tahoille prosessin aikana

Teemakohtainen eteneminen:

Aikataulusuunnitelma

Viestintä

- Somekanavat
 - Tulossa Hiilineutraali Keski-Suomi Twitter-tili ja Facebook-sivu
 - Osana KSL viestintää
- Nettisivut, joissa prosessin seuranta & viestintää
 - Prosessin aikana päivittyvät
 - Tiekartan sisältö
- Muuta
 - Puheenvuoroja / työpajoja sidosryhmien tilaisuuksissa

Minkälainen tiekartta?

- Keski-Suomen yhteinen
- Kokonaiskestävä
- Kunnianhimoinen
- Kannustava
- Konkreettinen
- Seurattava ja päivittyvä
- Vaiheittain etenevä
- ?

Ohjausryhmän toimintatavat

- Kokoukset
 - Kerran kuussa kesäkuuhun asti sekä syyskuussa
 - Etä-/hybridikokoukset
 - Teemoittainen eteneminen
- Yhteinen työskentelyalusta
 - Teams

8. Muut asiat

9. Seuraava kokous

- 20.1.2022 klo 9-11 Teema 1. Energia

Muut kokoukset

- 17.2.2022 Teema 2.
- 15.3.2022 Teema 3.
- 19.4.2022 Teema 4.
- 17.5.2022 Teema 5.
- 14.6.2022 Kokonaisuus
- 13.9.2022 Palaute ja muokkaukset sekä työn päättäminen

10. Kokouksen päättäminen

- Kiitos!